

Kouluun kiinnittyminen ja poissaoloihin puuttuminen

Turun peruskouluissa
lukuvuonna 2025–2026

Ohjeistus rehtoreille, opettajille
ja koulun henkilöstölle

Turun kaupungin perusopetus

Sisältö

Dianumerot

- 3** Mistä kouluun kiinnittymisen tukemisessa on kyse?
- 4** Yhteiset käsitteet
- 5** Turun perusopetuksen poissaoloihin puuttumisen malli
- 6** Kotoa kouluun-toimintamalli (alakoululaisille)
- 7-13** Poissaoloihin puuttumisen malli käytännössä
- 14** Wilma poissaolokoosteen opettajan ohje
- 15** Poissaolomerkinnät Wilmassa
- 16** Rehtorin Wilma-viesti huoltajille
- 17** Yhteenveto

Mistä kouluun kiinnittymisen tukemisessa on kyse?

- Kouluun kiinnittyminen on moniulotteinen käsite, joka koostuu toiminnallisesta, kognitiivisesta ja tunneperäisestä alatyypistä.
- Turun perusopetuksessa on seurattu oppilaiden poissaoloja vuodesta 2021.
 - Poissaoloihin systemaattisesti puuttumalla, tietoisuutta lisäämällä ja luokan oppimisilmapiiriin huomiota kiinnittämällä, on niitä saatu vähennettyä vuosi vuodelta.
 - Lukuvuonna 24-25 turkulainen oppilas oli keskimäärin 76h pois opetuksesta. Se on 25% vähemmän kuin vuonna 2021.
 - Vuoden 2023 TEA-viisari osoitti, että oppilaan keskimääräinen poissaolomäärä vuodessa on noin 60 tuntia.
- Lisää tietoa OPH-sivuilla: <https://www.oph.fi/fi/kouluun-kiinnittyminen-ja-poissaoloihin-puuttuminen>

Yhteiset käsitteet

Koulupoissaolot

Epäsäännöllinen koulunkäynti

Kouluun
tuloon
liittyvä
ahdistus,
pyynnöt
saada olla
pois
koulusta

Toistuvat
myöhästy-
miset

Satunnaiset
yksittäiset
luvalliset tai
luvattomat
poissaolot

Ongelmalliset poissaolot

Poissaolo
tietyiltä
oppitunneilta
tai tiettyyn
aikaan
kouluviikkoa

Toistuvat
luvalliset tai
luvattomat
poissaolot

Koulua-
käymättö-
myys

Turun perusopetuksen poissaoloihin puuttumisen malli

- Turun koulupoissaolomallissa on poissaolojen ennaltaehkäisevä ja varhainen puuttuminen keskiössä.
- Turussa ja sen ympäristökunnissa on käytössä poissaoloseurannan apuvälineenä automaattinen poissaolokooste Wilmassa, joka antaa reaaliaikaista tietoa oppilaan poissaolotunneista.
- Opettajat ja huoltajat saavat automaattisesti oppilaan poissaolokoosteen Wilmaan 50, 100 ja 150 poissaolotunnin täytyttyä. Rehtorit saavat poissaolokoosteen 50, 100 ja 150 tunnin täytyessä.
- Poissaolorajat perustuvat tutkittuun tietoon, opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaukseen ja alueelliseen sekä paikalliseen kehittämistyöhön.
- Opettaja seuraa oppilaan poissaoloja, tuntimerkintöjä ja oppimisen edistymistä osana hyvinvoinnin seurantaa. Huolta herättäviin ja luvattomiin poissaoloihin puututaan viipymättä. Myös selvittämättömistä poissaoloista on huolehdittava yhteistyössä kodin ja koulun välillä
- Jokaisen oppilaan tilanne huomioidaan yksilöllisesti poissaolorajojen ylittyessä ja käydään läpi poissaolojen syitä. Samalla selvitetään poissaolojen vaikutus opiskeluun ja mahdollisen lisätuen tarve. Opettajan tekemän tilannearvion mukaan sovitaan yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa toimenpiteistä ja seurannasta. Oppilaan koulunkäyntiä ja oppimista tuetaan tarpeen mukaan yhteistyössä opiskeluhooltohenkilöstön kanssa. MAR-palaveri (moniammatillinen asiantuntijaryhmä) järjestetään opettajan tilannearvion mukaisesti ja tarpeen vaatiessa.

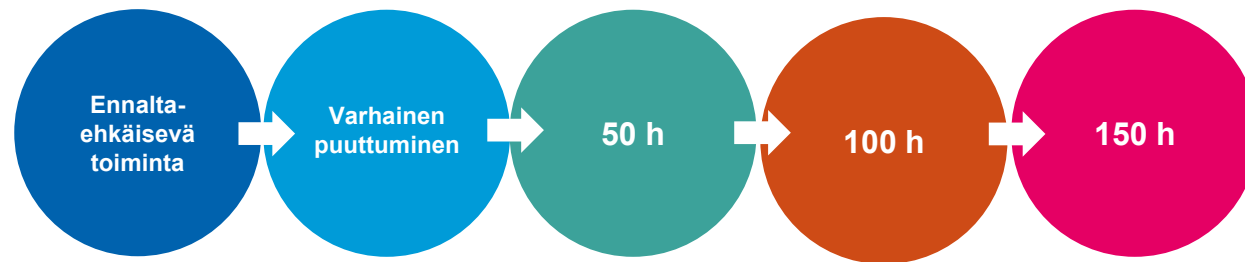

Kotoa kouluun-toimintamalli (alakoululaisille)

- Turun kaupunki tuottaa yhteistyössä Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry:n kanssa oppilaiden ja perheen tueksi toimintaa, jonka tavoitteena on ehkäistä koulupudokkuutta tarttumalla koulupoissaolojen esimerkkeihin.
 - <https://vslj.fi/kotoa-kouluun/>
- Työskentely räätälöidään jokaiselle lapselle ja perheelle sopivaksi. Työskentely käynnistyy aina perhevalmentajien kotikäynnillä ja tilanteen kartoituksella.
 - Työskentelykielet ovat suomi, ruotsi ja englanti
- Huoltaja voi olla suoraan yhteydessä perhevalmentajaan tai koulun tai opiskeluhuollon ammattilainen perheen luvalla.

Poissaoloihin puuttumisen malli käytännössä

- Jokaisen oppilaan tilanne huomioidaan yksilöllisesti poissaolorajojen ylittyessä ja käydään läpi poissaolojen syitä. Samalla selvitetään poissaolojen vaikutus opiskeluun ja mahdollisen lisätuen tarve.
- Opettajan tekemän tilannearvion mukaan sovitaan yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa toimenpiteistä ja seurannasta.
- Oppilaan koulunkäyntiä ja oppimista tuetaan tarpeen mukaan yhteistyössä opiskeluhooltohenkilöstön kanssa.
- MAR-palaveri järjestetään opettajan tilannearvion mukaisesti ja tarpeen vaatiessa.

Poissaolokooste opettajalle, huoltajalle ja rehtorille

- Poissaolokooste muodostuu Wilmaan automaattisesti, kun oppilaalle on kertynyt poissaolotunteja vähintään 50, 100 ja 150.
 - Huoltaja saa poissaolokoosteen 50, 100 ja 150 tunnin ylittyessä.
 - Luokanopettaja/-ohjaaja saa poissaolokoosteen 50, 100 ja 150 tunnin ylittyessä.
 - Rehtori saa poissaolokoosteen 50, 100 ja 150 tunnista.
- Poissaolokooste muodostuu kerran viikossa tiistaisin opettajan, huoltajan ja rehtorin nähtäväksi em. tuntirajojen mukaisesti.
- Poissaolokooste laskee automaattisesti kaikki poissaolot, myös ennalta anotut lomat ja huoltajan selvittämät poissaolot. Huom! Myöhästyminen merkitään Wilmaan myöhästymisenä ja siten se ei kerrytä poissaoloja. Poissaoloja kerryttävät poissaolomerkinnät: Terveystieteisiin syihin liittyvä poissaolo, Ennalta anottu vapaa, Muu selvitetty poissaolo, Luvaton poissaolo, selvitetty, Selvittämätön poissaolo.
- Oikeus kuitata poissaolokoosteet on luokkaa opettavalla opettajalla tai luokanohjaajalla. Luokanopettajan/-ohjaajan on kuitattava poissaolokooste ohjeiden mukaan. Kuittaminen katkaisee Wilman automaattisen saman poissaolokoosteen luomisen ja lähettämisen. Rehtori voi tarvittaessa antaa poissaolokoosteen kuittausoikeuksia muille oppilasta opettaville opettajille.
- Rehtori huolehtii opettajan poissaolon aikana oppilaiden poissaolojen kirjaamiskäytänteistä, sijaisen Wilma-tunnuksista ja poissaoloihin puuttumisen malliin perehdyttämisestä.
- Rehtorin tehtävä on antaa tukea opettajalle. Rehtorin tehtävä on huolehtia, että oppilas saa koulunkäyntiinsä moniammatillisen opiskeluhoutohenkilöstön tuen.

**Ennalta-
ehkäisevä
toiminta ja
varhainen
puuttuminen
painopisteenä**

- **Opettaja** seuraa oppilaan kokonaistilannetta mm. seuraavasti: Oppilaan kaikki Wilma-merkinnät erityisesti myöhästymiset, yleiset ja kohdennetut oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimet, suoritukset ja niiden kehityssuunta.
- *Kotoa kouluun-toimintamallia* tarjotaan perheen ja avuksi.
- **Huoltaja** seuraa oppilaan poissaoloja, tuntimerkintöjä ja oppimisen edistymistä. Huoltaja on velvollinen selvittämään poissaolojen syyt ja olemaan yhteydessä luokanopettajaan/-ohjaajaan.

- Sujuva ja aktiivinen yhteistyö kodin ja koulun välillä.
- Heti, kun huoli oppilaan poissaoloista herää kotona tai koulussa, opettaja keskustelee oppilaan ja huoltajan kanssa poissaolojen syistä.
- Tilannearvion ja tarpeen mukainen toiminta kaikissa vaiheissa.
- Kotoa kouluun-toiminta perheen tukena.

Luvattomat poissaolot

Luvattomien poissaolojen kohdalla

- Keskustele oppilaan kanssa viipymättä.
- Keskustele tilanteesta huoltajan/muun laillisen edustajan kanssa ja sovi toimenpiteistä ja seurannasta.
- Jokaisen oppilaan tilanne huomioidaan yksilöllisesti poissaolorajojen ylittyessä → Selvitetään poissaolojen vaikutus opiskeluun ja mahdollisen lisätuen tarve.
- Luvattomat poissaolot on katkaistava.
- Luvattomat poissaolot halutaan havaita varhain, sillä runsas koulupoissaolojen määrä heikentää oppimista, koulu- ja luokkayhteisöön kiinnittymistä ja lisää syrjäytymisen riskiä.

Oppilaalla
vähintään
50 tuntia
poissaoloja

Tavoite on katkaista poissaolokierre. Tilanteen mukainen arvio ja toimenpiteet.

Tee tilannearvio:

- Mistä oppilaan poissaolot johtuvat?
- Onko oppilaan oppimisessa tapahtunut muutosta huonompaan suuntaan edellisen tilannearvion jälkeen?
- Onko oppilaan sosiaalisissa suhteissa tapahtunut muutos huonompaan suuntaan edellisen tilannearvion jälkeen?
- Onko muuten huolta oppilaan tilanteesta?

Vaihtoehtoesimerkkejä toimenpiteiksi:

- Yhteydenotto huoltajaan.
- Keskustelu oppilaan kanssa.
- Keskustelu muiden oppilasta opettavien/ohjaavien henkilöiden kanssa.
- Keskustelu opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa.
- Tilannearvion ja tarpeen mukaan MAR-poissaolopalaveri → Kirjaa MAR-muistio.
- Opettajan tekemän tilannearvion mukaan sovitaan yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa toimenpiteistä ja seurannasta.

**Oppilaalla
vähintään
100 tuntia
poissaoloja**

Tavoite on katkaista luvattomien poissaolojen kierre. Tilanteen mukainen arvio ja toimenpiteet. Kun poissaolot ovat luvattomia, on opettajan kutsuttava MAR-palaveri.

Tee tilannearvio:

- Mistä oppilaan poissaolot johtuvat?
- Onko oppilaan oppimisessa tapahtunut muutosta huonompaan suuntaan edellisen tilannearvion jälkeen?
- Onko oppilaan sosiaalisissa suhteissa tapahtunut muutos huonompaan suuntaan edellisen tilannearvion jälkeen?
- Onko muuten huolta oppilaan tilanteesta?

Vaihtoehtoesimerkkejä toimenpiteiksi:

- Yhteydenotto huoltajaan.
- Keskustelu oppilaan kanssa.
- Keskustelu muiden oppilasta opettavien/ohjaavien henkilöiden kanssa.
- Keskustelu opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa.
- Opettajan tilannearvion perusteella MAR-poissaolopalaveri → Kirjaa monialaisesta tapaamisesta opiskelijakohtainen muistio.
- Jos luvattomia poissaoloja on yli 100, on opettajan kutsuttava MAR-palaveri koolle.

Rehtorin tehtävä:

Rehtorin tehtävä on antaa tukea opettajalle ja huolehtia, että oppilas saa koulunkäyntiinsä moniammatillisen opiskeluhuoltohenkilöstön tuen.

**Oppilaalla
vähintään
150 tuntia
poissaoloja**

Poissaolokierre on katkaistava ja syyt selvitettävä. Oppilaan ja perheen tueksi moniammatillinen verkosto.

Tee tilannearvio:

- Mistä oppilaan poissaolot johtuvat?
- Onko oppilaan oppimisessa tapahtunut muutosta huonompaan suuntaan edellisen tilannearvion jälkeen?
- Onko oppilaan sosiaalisissa suhteissa tapahtunut muutos huonompaan suuntaan edellisen tilannearvion jälkeen?
- Onko muuten huolta oppilaan tilanteesta?

Vaihtoehtoesimerkkejä toimenpiteiksi:

- Yhteydenotto huoltajaan.
- Keskustelu oppilaan kanssa.
- MAR-palaveri, jossa oppilaan tilanne arvioidaan opettajan, oppilaan, huoltajan ja monialaisen asiantuntijaryhmän kanssa.
- Tehdään lastensuojeluilmoitus, jos poissaolojen syyt ovat huolta herättäviä.
- Konsultoidaan perhe- ja sosiaalipalveluita palvelutarpeen arvioimiseksi.

Rehtorin tehtävä:

Rehtorin tehtävä on antaa tukea opettajalle ja huolehtia, että oppilas saa koulunkäyntiinsä moniammatillisen opiskeluhuoltohenkilöstön tuen.

Wilman poissaolokoosteen opettajan ohje

- Poissaolokooste tulee tiistaisin Wilma-viestinä (lähettäjä: Wilmoittaja)
- Poissaolokooste opettajalle → viestissä on suora linkki → linkki klikataan auki → valitaan oikea tuntimäärä 50/100/150 → poissaolokoosteen kuittaminen:
 - Merkitään avautuvaan valikkoon päivämäärä, jolloin viesti luetaan
 - Kirjoitetaan avautuvaan valikkoon opettajan tilannearvion mukaan, mitä tehdään, esim. soitto huoltajalle, keskustelu oppilaan kanssa, MAR-palaverin sopiminen
- Jos poissaolokoostetta ei kuitata, Wilma lähettää saman koosteen uudelleen opettajalle, huoltajalle ja rehtorille aina tiistaisin. Opettajan kuittaus katkaisee poissaolokoosteen uudelleen saapumisen Wilma-viestinä.
- Myös huoltajalle tulee Wilma-viesti, jossa pyydetään kirjoittamaan Wilma-viesti opettajalle poissaolojen syystä. Huoltajaa pyydetään myös kertomaan mahdollisista kotona havaituista koulunkäynnin haasteista ja vaikeuksista
- Poissaoloihin kertyy kaikki, myös ennalta-anotut poissaolot. Siksi opettajan, huoltajan ja oppilaan tilannearvion mukainen toiminta kaikissa poissaolorajavaiheissa.

Poissaolokoosteen käsittelyn kuittaus

Oppilas: [redacted]

[Oppilaan tuntimerkinnot näet tästä](#)

Vastaanotin poissaolokoosteen (pvm)

23.10.2023

Poissaolokoosteen reagointi (mitä tein)

Olin yhteydessä huoltajaan

Tallenna tiedot Peruuta

Poissaolomerkinnät Wilmassa, lukuvuosi 2025–2026

MERKINNÄT, JOTKA KERRYTTÄVÄT POISSAOLOTUNTEJA

TERVEYDELLISIIN SYIHIN LIITTYVÄ POISSAOLO: sairaus/vastaava hyväksytyksi selvitetty poissaolo

Oppilas on fyysisesti poissa koulusta (Sairaana, fyysiseen ja/tai psyykkiseen terveydenhoitoon liittyvä tapahtuman/vastaanottokäynti esim. Hammaslääkäri, terapia tai leikkaus). Kirjauksen voi tehdä huoltaja tai opettaja huoltajan ilmoituksen perusteella.

ENNALTA ANOTTU VAPAA

Huoltajan ennalta anoma vapaa, myös yksittäiset oppitunnit ja koulupäivät (lomamatka, harrastukseen liittyvä poissaolo, etävanhemmalla). Opettaja kirjaa poissaolon huoltajan ilmoittaman tiedon/anomuksen perusteella.

MUU SELVITETTY POISSAOLO

Käytetään vain niissä tapauksissa, kun poissaolo ei kuulu mihinkään muuhun kategoriaan (esim. POL36§, omaehtoinen karanteeni, odottamaton perhetilanne). Huoltajan tai opettajan kirjaus.

LUVATON POISSAOLO, SELVITETTY

Huoltajan tai opettajan selvittämä luvattomaksi luokiteltu poissaolo (pinnaus, yli oppitunnin kestävä myöhästyminen, sairastuminen, josta ei ilmoiteta opettajalle tai matka, jota ei ole anottu etukäteen).

SELVITTÄMÄTÖN POISSAOLO

Koululla ei ole tietoa, miksi lapsi on poissa.
Poissaolo voidaan opettajan tai huoltajan toimesta selvittää ja muuttaa toisen kategorian merkinnäksi.

MERKINNÄT, JOTKA EIVÄT KERRYTÄ POISSAOLOTUNTEJA

MYÖHÄSTYMINEN

Oppilas tulee myöhässä kouluun, mutta ei ole pois kokonaista oppituntia.

OPISKELU MUUALLA

Oppilas on fyysisesti poissa koulusta esim. sairaalakoulussa tai opiskelee lyhennettyä koulupäivää* (ne tunnit, jolloin oppilas ei ole koulussa).

*Sovitusti ja tilapäisesti lyhennetty koulupäivä/-viikko (POL18§): Jos lyhennettyä koulupäivää opiskeleva oppilas on pois koulusta, merkitään Wilmaan poissaolo niiltä tunteilta, kun oppilaan pitäisi olla läsnä. Lyhennetyn koulupäivän ulkopuolelle jäävät tunnit merkitään Wilmaan opiskelu muualla -merkinnällä.

Rehtorin Wilma-viesti huoltajille

Koulu kaikille - tuemme läsnäoloa ja puutummme poissaoloihin

Hyvä huoltaja,

Turun kaupungin perusopetuksessa oppilaan kouluun kiinnittymistä tuetaan systemaattisesti koulunkäynnin kaikissa vaiheissa. Poissaolojen seuranta on osa oppilaiden kouluhuvinvoinnin seurantaa. Avuksi poissaolojen seurantaan Turussa on otettu käyttöön automaattiset poissaolokoosteet. Huoltajana saat Wilman kautta poissaolokoosteen, jos lapsellesi on kertynyt poissaoloa on 50, 100 ja 150 tuntia. Poissaolokoosteen tuntirajat perustuvat tutkittuun tietoon, opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaukseen ja alueelliseen sekä paikalliseen kehittämistyöhön. Koulupoissaoloilla tarkoitetaan tässä kaikkia niitä tilanteita, joissa oppilas ei osallistu koulutyöskentelyyn. Näihin kuuluvat sekä luvalliset että luvattomat poissaolot koulusta.

Toimintamallin tavoitteena on poissaolojen ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen sekä luvattomiin poissaoloihin puuttuminen. Jokainen koulupäivä on tärkeä lapsesi osallisuuden ja myönteisen kouluun kiinnittymisen näkökulmasta. Tutkimustulokset osoittavat, että perusopetuksen aikaiset koulupoissaolot heikentävät oppimistuloksia sekä ala- että yläkouluvaiheessa. Jo 50h poissaololla on vaikutusta oppimiseen ja kaverisuhteisiin. Koulupoissaolot aiheuttavat myös haasteita lapsen ja nuoren sosioemotionaalille kehitykselle sekä pitkittyessään kytkeytyvät muihin hyvinvoinnin haasteisiin, kuten mielenterveyden ongelmiin. Poissaolojen kerrannaisvaikutukset voivat näkyä vaikeuksina suoriutua oppivelvollisuudesta ja sitä kautta syrjäytymisenä jatko-opinnoista ja työelämästä.

Jokaisen lapsen tilanne huomioidaan yksilöllisesti poissaolorajojen ylittyessä ja tilanne käydään läpi yhdessä kodin kanssa. Samalla selvitetään poissaolojen vaikutus lapsen elämään, koulunkäyntiin ja kaverisuhteisiin. Opettajan tekemän tilannearvion mukaan sovitaan yhdessä toimenpiteistä ja seurannasta. Lapsen koulunkäyntiä ja oppimista tuetaan hyvinvointialueen opiskeluhoitohenkilöstön kanssa yhteistyössä.

Koulupoissaolot ja niiden taustalla olevat syyt näkyvät usein ensimmäiseksi kotona. Jotta koulupoissaolojen ensimerkeistä saadaan tieto myös kouluun, toivomme yhteistyömme olevan avointa ja vastavuoroista. Rohkaisemme teitä olemaan yhteydessä meihin, mikäli lapsenne kouluun lähteminen tai poissaolojen syyt mietittyvät. Me lupaamme antaa riittävästi tietoa konkreettisista toimista ja moniammatillisesta tuesta, joilla yhdessä vahvistamme läsnäoloa ja turvallisuuden kokemusta. Pidetään yhdessä huolta lapsestasi!

Ystävällisin terveisin,

Lisätietoa: <https://www.turku.fi/perusopetus/koulupoissaolot>

Yhteenvedo

- Poissaolot pitää havaita varhain.
- Poissaolorajat perustuvat tutkittuun tietoon, opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaukseen, alueelliseen ja paikalliseen kehittämistyöhön.
- Oppilaan koulunkäyntiä ja oppimista tuetaan tarpeen mukaan yhteistyössä opiskeluhooltohenkilöstön kanssa. Opettajan tilannearvion ja tarpeen mukaan kutsutaan koolle monialainen asiantuntijaryhmä MAR → Wilmaan muistio tapaamisesta → Sovitut vastuut ja seuranta.
- Poissaoloihin kertyy kaikki, myös ennalta-anotut poissaolot → Siksi opettajan, huoltajan ja oppilaan tilannearvion mukainen toiminta on kaikissa poissaolorajavaiheissa tärkeää.
- Jokaisen oppilaan tilannetta tarkastellaan yksilöllisesti.
- Poissaolokooste on seurannan apuväline ja automatisoitu työväline opettajille.
- Myöhästyminen merkitään myöhästymisenä ja siten se ei kerrytä poissaoloja. Poissaoloja kerryttää poissaolomerkinnät: Terveydellisiin syihin liittyvä poissaolo, Ennalta anottu vapaa, Muu selvitetty poissaolo, Luvaton poissaolo, selvitetty, Selvittämätön poissaolo.

